

словично ниски през изминалите години. Като цяло изследванията на домакинските бюджети показват висок дял на разходите за храна както преди, така и сега, което е индикация за перманентно съществуваща бедност.

НАБЛЮДЕНИЯ НА ДОМАКИНСКИТЕ БЮДЖЕТИ ДО 1944 ГОДИНА

През миналото столетие са известни 6 изследвания на домакинските бюджети⁷. Характерно за всички наблюдения през този период е, че извадките не са съобразени с

принципите на стохастичния подбор, което означава, че те не могат да се приемат като представителни за страната (100 години българска държавна статистика, 1984, с. 130). Тази ситуация не позволява да се постигне и достатъчно коректна сравнимост на данните. Въпреки това информацията хвърля обилна светлина върху приходите, разходите и потреблението на българските домакинства през първата половина на столетието. Икономическата интерпретация на данните от изследванията може да се разглежда като фрагмент от историята за бита и живота на българското население в миналото. Изводите и заключенията не претендират за висока аналитична и познавателна стойност, каквато обикновено притежават изчерпателните и представителните статистически изследвания. Представени са няколко изследвания и обобщаващи данни за бюджетите на българските домакинства. Основната цел на представените данни и коментарът към тях е да се погледне от по-различен ъгъл към определени исторически моменти от развитието на България.

Първото изследване е проведено **само за един месец** - март 1925 година⁸. В извадката с най-голям дял са представени домакинствата на чиновници и служещи - 1 243 домакинства, следват тези на работници - 82, и на занаятчии - 60. Това изследване не включва домакинствата на селяни (Домакински бюджети, 1928, с. V). Данните за приходите (както и за потреблението и разходите) на домакинствата са представени максимално близо до автентичния вид на тяхното публикуване, като са подбрани обобщаващи таблици. За да се постигне по-голяма сравнимост, данните са представени

⁷ В статията ще бъде направен опит да се анализират и коментират преди всичко данните само за някои от проведените наблюдения на домакинските бюджети през изминалото столетие. Изборът на тези наблюдения не е случаен. Целта е чрез данните за бюджетите на домакинствата в определени години да се открият характерните черти на една отминала епоха.

⁸ Домакински бюджети. Анкета върху семейните приходи и разходи на чиновнически, занаятчийски и работнически домакинства през март 1925 г. Книга II (1928), Царство България - Главна дирекция на статистиката. Интересно е да се отбележи, че в I и II книга са публикувани индивидуалните бюджети на всички наблюдавани домакинства през периода под номера от 1 до 1 243.